

ÕIEND

TEMAATILISE JÄRELEVALVE TEOSTAMISE KOHTA RÄPINA ÜHISGÜMNAASIUMIS

I SISSEJUHATUS

- 1.1. Räpina Ühisgümnaasium (edaspidi *kool*) on Räpina Valla (edaspidi *pidaja*) hallatav õppeasutus aadressil 64505 Põlva maakond, Räpina vald, Räpina linn, Kooli 5.
- 1.2. Haldusjärelevalvet teostati koolis haridus- ja teadusministri 18.03.2018 käskkirja nr 1.1-2/18/120 „Haldusjärelevalve teostamine Räpina Ühisgümnaasiumis“ alusel.
- 1.3. Haldusjärelevalvet kooli ja selle pidaja tegevuse õiguspärasuse üle teostas Haridus- ja Teadusministeeriumi ekspert Kaidi Maask.
- 1.4. Haldusjärelevalve koolis kohapeal toimus ajavahemikul 07.05.–09.05.2018.
- 1.5. Haldusjärelevalve eesmärk oli hinnata, kuidas toimub koolis sisehindamine, kuidas on sisehindamisel selgitatud välja kooli tugevused ning parendusvaldkonnad ning kuidas on kooli arengukava koostamisel arvestatud sisehindamise tulemusi. Lähema vaatluse all oli, kuidas on sisehindamisel analüüsitud matemaatika õpet.
- 1.6. Haldusjärelevalves vesteldi kooli pidaja, direktori, õppealajuhatajate, õppenõukogu, hoolekogu ja õpilasesinduse esindaja(te)ga, õpilaste ning matemaatikaõpetajatega. Tutvuti kooli dokumentatsiooni ja õppekeskkonnaga.

II OLUKORRA KIRJELDUS

2.1. Sisehindamise kord

2.1.1. Sisehindamise korra kehtestamine

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse (edaspidi *PGS*) § 71 lg 2 p 8 ja § 78 lg 3 kohaselt kehtestab kooli sisehindamise korra direktor. Kooli direktor on kehtestanud dokumendi „Räpina Ühisgümnaasiumi sisehindamise kord“ (edaspidi *sisehindamise kord*) 05.02.2007 käskkirjaga nr 1.1.-2/3.

PGSi § 78 lg 3 kohaselt peab direktor esitama sisehindamise korra enne kinnitamist arvamuse andmiseks hoolekogule.

Koolis ei leidnud kinnitust, et hoolekogu oleks arutanud sisehindamise korda. Täna on koolis vahetunud kogu hoolekogu koosseis ja kooli juhtkond. Hoolekogu esindajate sõnul (07.05.2018 vestluse protokoll nr 4) ei tea nad, kas ja millal on hoolekogus sisehindamise korda

arutatud. Direktori selgituste kohaselt (07.05.2018 vestluse protokoll nr 1) ei ole ta leidnud hoolekogu protokoll, millest nähtuks hoolekogu arvamuse avaldamine sisehindamise korrale.

Õppejuhi sõnul (07.05.2018 vestluse protokoll nr 1) oli õppenõukogu kaasatud aruteludesse, kuid osalemist tõendavat protokoll ei ole.

Kooli direktor on täitnud põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest tuleneva kohustuse kehtestada sisehindamise kord.

2.1.2. Sisehindamise korra rakendamine

Viimane sisehindamise aruanne on kehtestatud direktori 12.05.2016 käskkirjaga nr 1.1-2/155. Sisehindamise korra I osa kohaselt koostab kool sisehindamise aruande vähemalt üks kord kolme õppeaasta jooksul. Aruanne on koostatud kolme õppeaasta (2013–2015) kohta, seega sisehindamise korra nõuete kohaselt. Aruandes tuuakse välja kooli tegevuse tugevused ja parendusvaldkonnad.

Sisehindamise korra II osa kohaselt on sisehindamise meetoditeks õppeasutuse finantsaruandluse analüüs, eksamite ja üleriigiliste tasemetööde tulemuste, olümpiaadide ja teiste õpilasvõistluste tulemuste, edasiõppijate osakaalu ja muu informatsiooni analüüs, dokumentatsiooni sisuline analüüs, vestlused juhtkonna, pedagoogide, kooli teiste töötajate, hoolekogu liikmete, lapsevanemate, õpilaste ja kooli omanikega, tundide ja ürituste vaatlemine, küsitluste korraldamine, õppevahendite ja inventari ülevaatus. Koolis on sisehindamisel kasutatud sisehindamise korras nimetatud meetodeid.

Sisehindamise korra kohaselt viiakse kompleksset sisehindamist läbi kord ühe aasta jooksul. Korras on välja toodud põhimõtted õppeaasta töö kokkuvõtte koostamiseks. Kokkuvõttes tuuakse välja üldandmed ja kooli õppe- ja kasvatustegevuse analüüs ning lühikokkuvõtte kooli juhtimise ja õppe-kasvatustegevuse tulemuslikkuse kohta. Iga õppeaasta lõpus on koostatud koolis sisehindamise tulemuste põhjal õppeaasta töö kokkuvõtte, mis on esitatud õppenõukogule läbiarutamiseks augustikuu viimases õppenõukogus.

Koolis on sisehindamise läbiviimisel lähtutud sisehindamise korrast.

2.2. Sisehindamine

2.2.1. Sisehindamise protsess

PGSi § 78 lg 1 kohaselt on sisehindamine pidev protsess, mille eesmärk on tagada õpilaste arengut toetavad tingimused ja kooli järjepidev areng.

Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määruse nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“ § 2 p 6 kohaselt arutab õppenõukogu õppeaasta lõpus läbi kooli õppe- ja kasvatustegevuse tulemused ja teeb kooli juhtkonnale ettepanekuid kooli õppe- ja kasvatustegevuse parendamiseks; § 2 p 5 kohaselt arutab läbi sise- ja välis hindamise tulemused ning teeb ettepanekud tarvilike meetmete rakendamiseks.

Õppenõukogu koosolekul 29.12.2015 (protokoll nr 1.1-5/3) on tehtud kokkuvõtte I poolaasta õppetöö tulemustest ning võrreldud saadud tulemusi eelmise õppeaasta sama perioodiga. Tehti ettepanekuid edasiseks tegevuseks. Lisaks on tutvustatud sisehindamise aruannet ning välja toodud parendust vajavad valdkonnad, kuid tulemustest lähtuv tegevuskava puudub.

Õppenõukogu koosolekul 02.06.2016 (protokoll nr 1.1-5/196) on tehtud tasemetööde kokkuvõtte. Protokollist ei selgu, kas õppenõukogu tegi tulemustest lähtuvalt otsuseid edasiseks tegevuseks.

Õppenõukogu koosolekul 30.08.2016 (protokoll nr 1.1-5/240 ja 30.08.2017 protokoll nr 1.1-5/179) on esitatud õppeaasta kokkuvõtted õppe- ja kasvatustöö tulemustest. Mõlemal õppenõukogu koosolekul on analüüsitud eelmise õppeaasta lõpus tehtud ettepanekute täitmist ning esitatud ettepanekud õppe- ja kasvatustegevuse parendamiseks järgmisel õppeaastal.

Direktori selgituste kohaselt (07.05.2018 vestluse protokoll nr 1) kogutakse erinevaid andmeid igal aastal, kuid analüüsi tehakse rohkem suuliselt. Arutelud toimuvad õppeaasta lõpus ning arutelusid väga põhjalikult ei protokollita.

Järelevalves selgus, et õppenõukogu koosolekul arutatakse läbi sisehindamise protsessis saadud tulemused. Koondatud andmete ja analüüside põhjal on leitud parendamist vajavad valdkonnad ning tehtud otsused edasiseks tegevuseks.

2.2.2. Õppe- ja kasvatustegevuse ja juhtimise analüüs sisehindamisel

PGSi § 78 lg 1 kohaselt analüüsitakse kooli sisehindamisel õppe- ja kasvatustegevust ja juhtimist ning hinnatakse nende tulemuslikkust.

Õppenõukogu 2015–2017 protokollidest nähtub, et õppenõukogu koosolekul on iga õppeaasta lõpus tehtud ülevaade õppeaasta õppe- ja kasvatustöö tulemustest (28.08.2015 nr 1.1-5/243, 30.08.2016 nr 1.1-5/240, 30.08.2017 nr 1.1-5/179). Protokollides kajastub lühidalt arutelu õppe- ja kasvatustöö tulemuste üle. Õppenõukogu koosoleku protokollides on välja toodud kokkuvõtte õppeaasta parendusvaldkondade täitmisest ning lisatud on eesmärgid järgmise õppeaasta õppe- ja kasvatustöö parendamiseks.

Õppenõukogu esindajate sõnul (09.05.2018 vestluse protokoll nr 13) teeb õppejuht iga trimestri lõpus õpitulemuste kohta kokkuvõtte, andmed tulevad Stuudiumist ja tulemusi on võrreldud trimestrite/õppeaastate lõikes. Tulemusi analüüsib iga õpetaja ise, et teha otsus edasiste tegevuste kohta.

Õppenõukogu koosoleku protokollist (30.08.2016 protokoll nr 1.1-5/240) nähtus, et 2015/2016. õppeaasta lõpus oli täiendavale õppetöle jäetud põhikooli osas viis õpilast, kellest kolm viidi üle järgmisse klassi puuduliku aastahindega. Gümnaasiumiosas oli täiendavale õppetöle jäetud seitse õpilast, kellest viis olid 11. klassi õpilased. Protokollist selgub, et on tehtud otsus mitte arvata õpilasi koolist välja ning pigem leida võimalusi õpetee positiivseks jätkamiseks. Samas ei avaldu, milliseid meetmeid rakendati. Direktori selgituste kohaselt (09.05.2018 vestluse protokoll nr 12) toetati õpilasi individuaalselt ja koostöös leiti parimaid võimalikke lahendusi, nt individuaalne kava, täiendav toetus väljastpoolt kooli.

Õppenõukogu koosoleku protokollist (30.08.2017 protokoll nr 1.1-5/179) selgus, et 2016/2017. õppeaasta lõpus oli täiendavale õppetöle jäetud kaks õpilast, kes olid täiendava õppetöö ka sooritanud ning viidud üle järgmisse klassi. Õppenõukogu esindajate sõnul (09.05.2018 vestluse protokoll nr 13) õpilase toetamist alustatakse koheselt ja toetamiseks koostatakse individuaalne kava, koostajaks on aineõpetaja. Kava järgimine aitab õpilast paremini toetada, et ta suudaks omandada teadmisi osas, milles on ta maha jäänud.

Kooli direktor selgitas (07.05.2018 vestluse protokoll nr 1), et juhtimisotsuste tegemisel kasutatakse koolis õpetajate tegevuse kohta kogutud teavet, nt eneseanalüüsid, arenguestlused,

rahuloluküsitlused, koolituste tagasiside ning õpilastega seotud näitajaid, nt õpitulemused, rahuloluküsitluste tulemused, andmed puudumiste kohta.

Järelevalves tutvuti eneseanalüüsi lehtedega, mida õpetajad täidavad iga õppeaasta kevadel ning õppejuht teeb saadud informatsioonist ülevaate, mida kajastatakse õppeaasta kokkuvõttes. Õppenõukogu esindajate sõnul (09.05.2018 vestluse protokoll nr 13) täidavad õpetajad eneseanalüüsi lehti iga aastal. Eelmisel õppeaastal toimusid ka arenguveestlused õpetajatega, mida ei ole eelnevatel aastatel tehtud. Lisaks on sellel aastal tehtud tunnivaatlusi. Vaatlusi viib läbi õppealajuhataja, kes annab õpetajale tagasisidet samal päeval.

Järelevalves tutvuti tunnivaatluste protokollidega. Tunnivaatluste tulemuste koondanalüüsi ei olnud veel tehtud, kuna antud tegevust viidi läbi esimest aastat.

Rahuloluküsitlusi viiakse koolis läbi igal õppeaastal, kaasatud on 4., 8. ja 11. klass, nimetatud klasside õpilaste vanemad ja õpetajad. Rahuloluküsitluste tulemustest tehakse kokkuvõtte õppeaasta lõpus õppenõukogu koosolekul ning tulemusi arvestatakse järgmise õppeaasta üldtööplaani koostamisel.

Täiendavalt on kool osalenud kahel eelneval õppeaastal (2016, 2017) üleriigilises rahulolu-uuringus, milles on osalenud kooli õpilased ja õpetajad. Direktori selgituste kohaselt (07.05.2018 vestluse protokoll nr 1) selgus 2016., 2017. aastal üleriigiliste rahuloluküsitluste tulemustest, et õpetajad ei olnud rahul juhtkonna tegevusega, koostööga õpetajate ja juhtkonna vahel ning tunnetati ülekoormust. Olukorra parendamiseks on juhtkond korraldanud meeskonnakoolituse ning viinud läbi arenguveestlusi. Õpetajad said jagada oma mõtteid ja koostöös otsustati edasisi tegevusi.

Sisehindamise korra kohaselt lähtutakse kompleksse sisehindamise läbiviimisel kooli õppe- ja kasvatustegevuse ning juhtimise tulemuslikkusest. Iga õppeaasta lõpus on koolis tehtud õppeaasta kokkuvõtte. Kokkuvõtte teises osas on esitatud lühikokkuvõtte kooli juhtimise ja õppe-kasvatustegevuse tulemuslikkusest sisehindamise võtmealade kaudu. Analüüsitud on tehtud tegevusi ning välja on toodud tekkinud probleemid ja ettepanekud juhtkonnale. Konkreetselt sõnastatult parendusvaldkonnad kokkuvõttes ei avaldu. Direktori kinnitusel (07.05.2018 vestluse protokoll nr 1) arvestatakse tehtud ettepanekuid ning nendest lähtutakse järgmise õppeaasta üldtööplaani koostamisel.

Sisehindamise aruandes, mis koostatakse kolme aasta kohta, on õppe- ja kasvatustegevust ning juhtimist analüüsitud erinevates alapunktides, nt eestvedamine ja juhtimine; strateegiline juhtimine; õppe- ja kasvatustegevus ning õpilastega seotud tegevused. Aruande lõpus on välja toodud parendamist vajavad valdkonnad. Kool võiks kaaluda parendusvaldkondade väljatoomist iga alapunkti all.

Järelevalves selgus, et õppe- ja kasvatustöö tulemusi arutatakse õppenõukogus iga trimestri lõpus. Õppeaasta viimases õppenõukogus tehakse ülevaade õppeaasta tulemustest ning tehakse otsused edasiste tegevuste kohta. Õppeaasta töö kokkuvõttes ning ka sisehindamise aruandes võiks kaaluda võimalust tuua tugevused ja parendusvaldkonnad välja igas alapunktis.

2.2.3. Matemaatika õppe tulemuslikkus sisehindamise protsessis

Sisehindamise aruandes (2009–2012), mis on koostatud enne kehtivat arengukava, on välja toodud õpijõudlus kolme õppeaasta lõikes ning analüüsist avaldub, et põhikooliastme matemaatikatumused on kolme analüüsitud õppeaasta jooksul olnud vabariigi keskmisest madalamad. Analüüsist ei selgu, milliseid tegevusi planeeriti tulemuste parendamiseks. Lisaks

on aruandes välja toodud gümnaasiumiastme riigieksamite tulemused ja analüüs, kuid puuduvad otsused edasiseks tegevuseks.

Sisehindamise aruandes (2013–2015) avaldub, et põhikooli tulemused matemaatikast on paranenud ning keskendutakse erinevatele tugiõppevormidele. Gümnaasiumiastme riigieksamite tulemuste keskmised on esitatud tabelina, kuid saadud tulemusi ei ole analüüsitud. Direktor tutvustas õppenõukogu koosolekul (10.08.2016 protokoll nr 1.1-5/234) uue õppeaasta planeeritavat töökorraldust ja muudatusi, nt ettepanek gümnaasiumist põhjusega puudumiste vähendamiseks, kui õpilane puudub enam kui 20% ühe õppeaine tundidest, on õpetajal õigus teha läbitud materjali kohta puudunud õpilasele kokkuvõttev töö. Direktori selgituste kohaselt (09.05.2018 vestluse protokoll nr 12) on mõned õpetajad kasutanud võimalust õpilase teadmisi kontrollida, kuid pigem on see mõeldud õpilase toetamiseks ja järeleaitamiseks. Samal aastal tehti ka ettepanek diferentseerida õppetööd reaalinetes, moodustada paralleelklassides tasemerühmad. Matemaatikaõpetajate sõnul (07.05.2018 vestluse protokoll nr 2) alustati matemaatika tasemerühmades tööd 2016. aasta detsembrist 5., 6., 7. ja 9. klassis ja käesoleval õppeaastal on kõik 5.–9. klassi õpilased jaotatud matemaatikas tasemerühmadesse.

Õppeaastate kokkuvõtetes on välja toodud õpitulemused võrdluses eelneva kahe aastaga. Võrreldud ja analüüsitud on õpitulemusi, tasemetööde, põhikooli eksamite ja gümnaasiumi riigieksamite tulemusi. Tehtud on ettepanekuid edasisteks tegevusteks, kuid ei ole sõnastatud konkreetseid otsuseid. 2016/2017. õa kokkuvõttest nähtus, et gümnaasiumi matemaatika riigieksamite tulemused olid 2017. aastal veel madalamad kui eelnevatel aastatel. Analüüsist selgus, et halva tulemuse põhjuseks oli iga-aastane matemaatikaõpetajate vahetumine gümnaasiumiastmes. 11. klassis õpetas õpetaja, kelle kvalifikatsioon ei vastanud nõuetele ning 12. klassis õpetas matemaatikaõpetaja esimest aastat ja tal puudus lõpuklassiga töötamise kogemus. Direktori selgituste kohaselt (09.05.2018 vestluse protokoll nr 12) alustati intensiivse õppega, et korrata eelnevate aastate teemasid ning õpilastele oli tagatud toetus.

Järelevalve ajal õpetas matemaatikat neli õpetajat, kõigi kvalifikatsioon vastab haridus- ja teadusministri 29.08.2013. a määruses nr 30 „Direktori, õppealajuhataja, õpetajate ja tugispetsialistide kvalifikatsiooninõuded“ kehtestatud nõuetele. Kaks õpetajat töötab põhikooliastmes, üks õpetaja töötab II kooliastmes ja gümnaasiumis ning üks õpetaja õpetab gümnaasiumis ja õpetab ka informaatikat.

Järelevalves selgus, et koolis on kogutud andmeid õppe tulemuslikkuse kohta ja saadud andmeid on analüüsitud, kuid edasisi tegevusi ei ole määratletud. Võimalike parendusvaldkondade tegevuste kavandamisel võiks pöörata enam tähelepanu kindlatele tegevustele ning tuua need aruannetes arusaadavamalt välja, et tagada kogu kooli personalile selged tegevussuunised.

2.2.4. Matemaatika õppe tulemuslikkus õppekava kontekstis

Kooli õppekava üldosa ja matemaatika ainekavade kohta andis järelevalves hinnangu SA Innove. SA Innove hinnangu kohaselt on põhikooli õppekava üldosa ja põhikooli matemaatika ainekava kooskõlas Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrusega nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“. Gümnaasiumi õppekava üldosa ja matemaatika ainekava ei ole kooskõlas Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrusega nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ (edaspidi *GRÕK*).

Gümnaasiumiosa õppekava üldosas on vaja täpsustada võõrkeelte sihtkeeleskustasemed pakkudes võõrkeeltes lisaks kohustuslikele kursustele valikkursusi. Lisaks on vajalik kirjeldada õppeainete vahelisi lõimingu põhimõtteid. Matemaatika ainekavas on vaja lisada kitsa

matemaatika kursuse õpitulemused ja õppesisu. Laia matemaatika kursuse õpitulemused tuleb viia kooskõlla GRÕKiga.

SA Innove hinnangu alusel vajab kooli õppekava täiendamist ja GRÕKiga vastavusse viimist.

2.2.5. Matemaatika õppe tulemuslikkus tugiteenuste tagamise kontekstis

PGSi § 37 lg 2 kohaselt tagatakse vajaduse korral õpilasele koolis tasuta vähemalt eripedagoogi, logopeedi, psühholoogi ja sotsiaalpedagoogi teenus. Koolis töötab psühholoog, sotsiaalpedagoog, kes täidab ka hariduslike erivajadustega õpilaste õppe koordineerija ülesandeid (edaspidi HEVKO), eripedagoog ja logopeed.

Koolis on analüüsitud õpitulemusi, tasemetööde ja eksamite tulemusi ning tähelepanu on pööratud matemaatika õpetamise tulemuslikkusele. 2016/2017. õppeaasta kokkuvõttest selgub, et antud õppeaastal rakendati matemaatika õpetamisel reaali- ja tavarühma süsteemi, mis on end õigustanud, sest õpilased saavad oma taseme järgi õpetust ning diferentseeritud lähenemist. Direktori selgituste kohaselt (09.05.2018 vestluse protokoll nr 12) oli vajalik pakkuda õpilastele täiendavat tuge matemaatikas ja koostöös tehti otsus moodustada tasemerühmad – reaali- ja tavarühmad. Lisaks on kasutatud matemaatika õpetamisel vaba tunniressurssi, et anda aines juurde lisatunde.

Matemaatikaõpetajate hinnangul (07.05.2018 vestluse protokoll nr 2) on töö tasemerühmades õpilasi toetanud, sest ühes rühmas on õpilastel samad küsimused ja võrdne tase. Tavarühmas vajavad õpilased enam selgitusi ja abstraktseid näiteid, kuid reaaliühmas õpetatakse ainet detailsemalt.

Sisehindamise aruandes (2013–2015) avaldub, et põhikooli matemaatika tulemused on paranenud ning keskendutakse erinevatele tugiõppevormidele. Aruandest selgub, milliseid tugiõppevorme rakendatakse hariduslike erivajadustega õpilastele: individuaalset õppeplaani, aineõpetajate konsultatsioone, õpiabi, järelevastamine, arenguestlused, täiendõpe ja sotsiaalpedagoogi abi. Sisehindamise aruandest ei selgu meetmete tulemuslikkus.

Arvestust tugiteenust vajavate õpilaste ning tugiteenuste osutamise kohta peab HEVKO, kes koondab informatsiooni ning jagab infot juhtkonna ja aineõpetajatega. Tugisüsteemide vajalikkust ja toimumist on kirjeldatud sisehindamise aruandes (2013–2015) ning õppeaasta töö kokkuvõttes, kuid tulemuslikkust analüüsitud ei ole. Tugispetsialistide selgituste kohaselt (07.05.2018 vestluse protokoll nr 3) toimuvad õpilastele tugimeetmete määramise aruteluks ümarlauad. Koostöös aineõpetajate, tugispetsialistide ja juhtkonnaga otsustatakse, millist tugimeedet on vaja rakendada. Sageli ei vaja õpilane eriklassi, vaid pigem täiendavat toetamist.

Matemaatikaõpetajad kasutavad õpilaste toetamiseks individuaalset lähenemist ning konsultatsioonitunde, kus õpilane saab täiendavalt õppida ja lahendada koos õpetajaga ülesandeid, selgitasid matemaatikaõpetajad (07.05.2018 vestluse protokoll nr 2).

Eeltoodust selgus, et koolis on matemaatika õpetamisel rakendatud tasemerühmade süsteemi ja lisatunde vaba tunniressursi arvelt. Õpilastele on koolis tagatud tugispetsialistide teenus, lähtudes õpilaste vajadustest. Koolis võiks enam uurida tugimeetmete tulemuslikkust ning kajastada saadud tulemusi ka õppeaasta kokkuvõttes.

2.2.6. Sisehindamise aruanne

Järelevalves esitas kool sisehindamise aruanded perioodide 2009–2012 ning 2013–2015 kohta. Lisaks esitas kool 2015/2016. ja 2016/2017. õppeaastate kokkuvõtted.

Lähtudes sisehindamise korrast koostatakse koolis iga õppeaasta lõpus õppeaasta töö kokkuvõtte ning iga kolme aasta järel koostatakse sisehindamise aruanne. Kooli arengukava on koostatud üheksaks aastaks, mis on pikk aeg ning seepärast koostatakse koolis iga kolme aasta järel sisehindamise aruanne, mis annab ülevaate möödunud aastatest. Aruandes on analüüsitud kolme aasta perioodi tulemusi ja arengukava täitmist.

Sisehindamise aruanne (2009–2012) on olnud aluseks arengukava koostamisel perioodiks 2012–2020. Antud aruandes olid kajastatud üldandmed õppeasutuse kohta ja õppeasutuse sisehindamise kokkuvõtte. Põhjalikult on kajastatud erinevates valdkondades saadud andmeid ja andmete analüüsi. Aruande lisana on esitatud SWOT-analüüs, millest selguvad kooli tugevused ning parendust vajavad valdkonnad.

Direktor on kinnitanud (12.05.2016 käskkiri nr 1.1-2/155) sisehindamise aruande aastate 2013–2015 kohta. Räpina Vallavalitsus (edaspidi *pidaja*) on kooskõlastanud aruande 10.05.2016 korraldusega nr 268 „Räpina Ühisgümnaasiumi sisehindamise aruande kooskõlastamine“. Pidaja on aruande kooskõlastamisel teinud tähelepanekuid, et sisehindamise aruandes välja toodud kooli tegevusel peatutakse üldsõnaliselt ja tulemusi ei ole analüüsitud. Aruandes viidatud rahulolu-uuringul puudub analüüs. Keskenduma peab analüüsile ja parendusvaldkondadele ning nende elluviimisele.

Järelevalves selgus, et koolis koostatud sisehindamise aruandes on esitatud erinevaid tulemusi ning võrdlusi, kuid andmete analüüs puudub. Aruande koostamisel tuleb analüüsida koondatud andmeid ning konkreetselt igas alajaotuses tuua välja parendusvaldkonnad.

Vastavalt sisehindamise korrale on sisehindamise aruanne esitatud arvamuse andmiseks õppenõukogule (29.12.2015 protokoll nr 1.1-5/3), hoolekogule (26.02.2016 protokoll nr 6). Sisehindamise aruanne aastate 2013–2015 kohta kajastab viie valdkonda tulemusi. Kõigis valdkondades on välja toodud tulemused ja kirjeldused, mida on tehtud. Analüüsi ei ole välja toodud valdkondades eestvedamine ja juhtimine; personalijuhtimine; õppe- ja kasvatustegevus. Erinevatest valdkondadest selgunud olulisemad parendamist vajavad valdkonnad on koondatud aruande p-s 9. Nt parendamist vajavad valdkonnad on puudumiste vähendamine gümnaasiumis, enam tähelepanu hariduslike erivajadustega õpilastele, Stuudiumi efektiivne kasutamine õpetajate poolt ning enam tähelepanu tööülesannete täitmise täpsusele.

2016/2017. õppeaasta töö kokkuvõttes on põhjalikult välja toodud õppeaasta jooksul läbi viidud tegevused, mida on võrreldud kahe eelmise õppeaastaga. Kokkuvõttes on välja toodud kahe aasta tulemused, mil kool osales üleriigilises õpetaja- ja õpilasuuringus. Uuringu tulemuste põhjal on välja toodud võtteid, mida võiks kasutada koolis tehtavate positiivsete muutuste tekkimiseks, nt koostöö õpetajatega, koostöö õpilastega, juhtkonna poolt eestvedamine ja julgustamine. Õppeaasta kokkuvõtte on mahukas ja informatiivne, kuid sisaldab vähe analüüsi ning puuduvad kindlad otsused järgmise õppeaasta tegevuse parendamiseks.

Eeltoodust järeldub, et koolis viiakse pideva protsessina läbi sisehindamist ning lähtutakse sisehindamise korrast. Kogutud andmeid on koondatud ning võrreldud eelnevate aastate tulemustega, kuid andmete analüüs sisehindamise aruandes ei avaldu. Andmete analüüsimisele võiks pöörata enam tähelepanu ja selle tulemusi ka aruandes selgemalt välja tuua.

2.3. Arengukava

PGSi § 67 lg 2 kohaselt kinnitab arengukava kooli pidaja või tema volitatud isik. Arengukava ja selle muudatused valmistatakse ette koostöös hoolekogu, õpilasesinduse, õppenõukogu ning ekspertidega koolist või väljastpoolt kooli. Kooli direktor annab selle täitmisest aru kooli pidaja kehtestatud korras. Arengukava ja selle muudatused esitatakse enne kinnitamist arvamuse andmiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusel ja õppenõukogule.

Kooli arengukava on kehtestatud perioodiks 2012–2020 (Räpina Vallavalitsuse 20.03.2012. a määrus nr 1). Hoolekogu on andnud arvamuse elektroonilise hääletuse kaudu (13.03.2012 protokoll nr 43). Õpilasesindus on 03.02.2012 koosolekul nõustunud kooli arengukava eelnõuga.

Kooli pidaja on kehtestanud 21.12.2011. a määrusega nr 18 „Räpina valla haridusametuse arengukava koostamise ja kinnitamise korra“. Antud korra § 3 lg 1 kohaselt koostatakse haridusametuse arengukava samaks perioodiks valla arengukavaga. Lõike 2 kohaselt valmistab eelnõu ette vastav haridusametuse koostöös hoolekogu ja õppenõukoguga, üldhariduskoolide puhul ka õpilasesindusega. Sama määruse § 5 lg 1 kohaselt analüüsitakse arengukava ja vajadusel uuendatakse vähemalt kord aastas hiljemalt 1. oktoobriks. Pidaja kehtestatud korras ei ole sätestatud kooli arengukava täitmisest aruandmine pidajale.

Kooli arengukava on koostatud lähtudes pidaja määrusest samaks perioodiks valla arengukavaga. Kehtiva arengukava periood on pikk, üheksa aastat. Siinjuures on oluline, et koolis viiakse läbi järjepidevat sisehindamist, et saada informatsiooni kooli arengust ning jälgida arengukava täitmist. Iga õppeaasta lõpus koostatakse õppeaasta töökokkuvõtte ja üks kord kolme aasta järel koostatakse kokkuvõtlik aruanne lähtudes sisehindamise korrast. Antud tegevus annab võimaluse analüüsida kõiki valdkondi, mis on arengukavas välja toodud. Positiivne on, et koolis on arengukava tegevuskava koostatud lühema perioodi kohta võrreldes arengukava põhiosaga. See annab võimaluse paremini hinnata arengukava täitmist, parendusvaldkondi ning viia vajadusel sisse muudatusi.

Hoolekogu 19.12.2017 koosolekul (protokoll nr 1.1-8/3) arutati arengukava tegevusplaani 2017–2020. Protokollist selgub, et direktor tutvustas suuremaid muudatusi, mis on sisse viidud arengukava 2017–2020 tegevusplaani. Hoolekogu tegi otsuse, et tuleb tegeleda põhjalikumalt arengukava tegevusplaani 2017–2020 täiendamisega. Hoolekogu esindajate sõnul (07.05.2018 vestluse protokoll nr 4) arutati koosolekul arengukava tegevuskava muudatusi, kuid otsust kooskõlastamiseks ei tehtud.

Vestlusest kooli pidajaga selgus (08.05.2018 vestluse protokoll nr 9), et pidaja arvates ei pea kooli arengukava kehtivuse periood olema seotud valla arengukava perioodiga, kuid mõlemad arengukavad peavad olema teineteisega arvestavad. Pidaja arvates on oluline, et kehtestatud dokumendis oleks sätestatud, kui sageli vaadatakse üle arengukava ning tehakse otsuseid muutmiseks.

Soovitame kooli pidajal kaaluda võimalust, et kooli arengukava koostatakse lühema perioodi kohta, kui on valla arengukava. Lühemaks perioodiks koostatud kooli arengukava tagaks efektiivsemalt sisehindamise aruandest saadud sisendi rakendamist uue arengukava loomisel.

Kooli direktori selgituste kohaselt (07.05.2018 vestluse protokoll nr 1) vajab kooli arengukava muutmist ja kaasajastamist ning alustatud on arengukava tegevuskava muutmisega.

Eeltoodust selgus, et kooli arengukava on kehtestatud nõuetekohaselt ja kooskõlas õigusaktidega. Kooli pidaja ei ole kehtestanud korda, mille alusel direktor annab aru arengukava täitmisest.

2.4. Kooli üldtööplaani

Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määruse nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“ § 4 kohaselt on üldtööplaani kooli dokument, milles määratletakse kooli ühe õppeaasta tegevuskava, lähtudes kooli arengukavast ja õppekavast, õppeaasta üldeesmärkidest ja eelmise aasta töö kokkuvõttest.

Kooli üldtööplaani on kinnitatud õppenõukogu 30.08.2017 koosolekul (protokoll nr 1.1-5/179).

Üldtööplaanis on kolm õppeaasta eesmärki, mis tulenevad arengukavast, õppekavast ja eelmise õppeaasta töökokkuvõttest. Üldtööplaani on jaotatud kuueks alapunktiks ning igal alapunktil on omakorda põhieesmärk. Kõik alapunktide põhieesmärgid ei tulene õppeaasta eesmärkidest ning tegevused, mis on kavandatud alapunkti eesmärgi täitmiseks, on rutiinsed tegevused ja ei toeta valdkonna eesmärgi täitmist. Nt strateegilise juhtimise põhieesmärk, et koolis on väärtustel toetuv juhtimine, on välja toodud järgnevad tegevused: üldtööplaani koostamine ja kinnitamine septembris, kooli arengukava analüüsimine ja muudatuste sisseviimine, 2016/2017. õa kokkuvõtte koostamine ja läbiarutamine septembris; kooli dokumentatsiooni läbivaatamine ja muudatuste sisseviimine septembris; rahulolu-uuringud lapsevanematele, õpetajatele, töötajatele, 8.–12. klassi õpilastele septembris ja aprillis. Direktori selgituste kohaselt (09.05.2018 vestluse protokoll nr 12) selgusid mõned eesmärgid õppeaasta kokkuvõtte arutelus, kuigi otsused ja kavandatavad tegevused väga selgesõnaliselt õppeaasta kokkuvõttes ei avaldu.

Õppenõukogu esindajate sõnul (09.05.2018 vestluse protokoll nr 13) alustatakse üldtööplaani koostamist ainekoondistes, lisaks konsulteeritakse vallaga ürituste plaani osas. Kevadel arutatakse, mida võiks muuta ja mida võiks jätta vanadest üritustest ning eesmärkide sõnastamisel arvestatakse õppeaasta kokkuvõtte tulemustega.

Eeltoodust tuleneb, et õppenõukogus kehtestatud üldtööplaani koostamisel on järgitud määruses nr 52 välja toodud põhimõtteid. Eesmärgid on sõnastatud lähtudes kehtivast arengukavast, õppekavast ja õppeaasta kokkuvõttest. Tähelepanu võiks tegevuste planeerimisel pöörata sellele, et eesmärkide ja tegevuste omavaheline seotus oleks paremini mõistetav.

III KOKKUVÕTE

- 3.1. Kokkuvõttes väärivad tunnistust see, et koolis on hästi toimiv sisehindamine, mis toimub vastavalt koolis kehtestatud sisehindamise korrale. Sisehindamisel kogutakse andmeid ja panustatakse nende analüüsi. Sisehindamise tulemusi kasutatakse parendusvaldkondade määratlemiseks ja arengukava koostamisel. Kokku on lepitud parendustegevused, mis tulenevad sisehindamisel leitud parendusvaldkondadest.
- 3.2. Koolis töötavad sotsiaalpedagoog, eripedagoog, logopeed ja psühholoog ning õpilastele on tagatud vajalikud tugiteenused. Koolis töötavate matemaatikaõpetajate kvalifikatsioon vastab kehtestatud nõutele.
- 3.3. Koolil on kehtiv sisehindamise kord, millest lähtuvalt viiakse läbi järjepidevat sisehindamist. Iga kolme aasta järel koostatakse sisehindamise aruanne ning iga õppeaasta lõpus õppeaasta töö kokkuvõtte.

- 3.4. Tunnustamist väärrib, et sisehindamisel kogutakse ja analüüsitakse õpitulemusi, tasemetööde ja eksamitulemusi. Viiakse läbi arenguvestlusi, tunnivaatlusi ja rahuloluküsitlusi. Sisehindamisprotsessi täiustamiseks ja edasiarendamiseks võiks kool kaaluda kogutud andmete veelgi põhjalikumat analüüsimist ning täpsemate parendusvaldkondade ja indikaatorite kokkuleppimist ning sõnastamist.
- 3.5. Koolil on arengukava, mis on kehtestatud nõuetekohaselt ja kooskõlas õigusaktidega. Tunnustamist väärrib, et enne arengukava koostamist on koolis läbi viidud sisehindamine ja koostatud sisehindamise aruanne ning sisehindamisest tulenevaid parendusvaldkondi on arvestatud arengukava koostamisel. Järelevalve läbiviimise ajal ei olnud kooli pidaja kehtestanud korda, mille alusel kooli direktor annab aru arengukava täitmisest.
- 3.6. Üldtööplaani koostamisel on õppenõukogu lähtunud kehtivatest nõuetest, vormistades üldtööplaani alapunktidena, lähtudes tegevusvaldkondadest. Eesmärkidest lähtuvalt tuleb planeeritud tegevused arusaadavalt ja seotult sõnastada.
- 3.7. Kooli põhikooli õppekava üldosa ja matemaatika ainekava on kooskõlas riikliku õppekavaga. Gümnaasiumi õppekava üldosa ja matemaatika ainekava vajab täiendamist ja korrastamist. Gümnaasiumiosa õppekava üldosas on vaja täpsustada võõrkeelte sihtkeeleoskustasemed, pakkudes võõrkeeltes lisaks kohustuslikele kursustele valikkursusi ning kirjeldada õppeainete vahelisi lõimingu põhimõtteid. Matemaatika ainekavas on vaja lisada kitsa matemaatika kursuse õpitulemused ja õppesisu ning laia matemaatika kursuse õpitulemused tuleb viia kooskõlla riikliku õppekavaga.

IV ETTEPANEK PIDAJALE

- 4.1. Kaaluda võimalust kehtestada kooli arengukava lühemaks perioodiks, võrreldes valla arengukavaga, et tagada koolile võimalus kasutada efektiivsemalt sisehindamise aruandest saadud sisendit uue arengukava loomisel.

V ETTEPANEKUD DIREKTORILE

- 5.1. Arutada sisehindamise korda õppenõukogu, hoolekogu ja kooli pidajaga, kuna sisehindamise kord on kehtestatud 2007. aastal ja vahepeal on muutunud nii hoolekogu kui kooli pidaja ning vahetunud on inimesed kooli juhtkonnas ja õpetajaskonnas.
- 5.2. Pöörata veelgi enam tähelepanu analüüsile, et hinnata tugimeetmete tulemuslikkust ja kaaluda sisehindamise tulemustes järelduste ja edasiste tegevuste täpsemat sõnastamist.
- 5.3. Pöörata üldtööplaani koostamisel rohkem tähelepanu eesmärkide ja tegevuste sidususele, et tagada kooli personalile selged tegevussuunised.

VI ETTEKIRJUTUS PIDAJALE

- 6.1. Kehtestada kord, mille alusel direktor annab pidajale aru arengukava täitmisest, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 67 lõikest 2. Täitmise tähtaeg: 01.11.2018.

VII ETTEKIRJUTUS DIREKTORILE

- 7.1. Viia kooli gümnaasiumi õppekava üldosa ja matemaatika ainekava vastavusse Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrusega nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ ning määruse lisaga 3. Täitmise tähtaeg: 01.09.2018.

(allkirjastatud digitaalselt)

Kaidi Maask

Haridus- ja Teadusministeerium

välishindamisosakonna ekspert